

sågen framgångsrikt motsatte sig Claes Strombergs intentioner att för Claestorps ägare vindicera patronatsrätt.

Kvarntorp (Villättinge hd, Forsa sn), se *Näs*.

Kvarntorpet (Öster-Rekarne hd, Husby sn), se *Lundby*.

Kvattala (Villättinge hd, Dunkers sn), se *Holmen*.

Kvedby, 2 mt. skatte i Rönö hd, Runtuna sn, köptes på 1560-talet med k. tillstånd undan skatten av Sigvard Kruse († 1571), vilken fick bland annat dessa hemman jämte Egersta i samma socken under frälsefrihet genom hertig Carls brev 1569 ²⁰/₁₀ (s. 124 och 126), varefter de överfördes till frälse. De ärvdes av Måns Kruse († 1621), efter vars fränfälle de delades mellan barnen. Ett av Kvedbyhemmanen tillföll sonen Sigvard Kruse den yngre († 1624), men utbyttes 1633 ¹⁵/₁ (7:epunktsbytet N. 56) av dennes svåger Erik Ryning († 1654) till Ebba Oxenstierna († 1670) mot Grinda frälsehemman i Lilla Malma socken (Villättinge). Den andra gården i Kvedby, som kom på sonen Johan Kruses († 1630) lott, utbyttes 1636 ¹²/₁ (7:epunktsbytet N. 55) av dennes successor matrimoniij Henrik Stöör († 1654) till Jakob Skytte († 1654) mot bland annat Ånhammar i Gryts socken (Daga), men denne läser i sin tur bortbytt samma hemman 1637 ¹²/₁ (akt saknas) mot två halva hemman Sandvik i Ripsa och Härkranke-torp i Tystberga socken till den ovannämnda Ebba Oxenstierna, som således förvärvat hela byn, vilken hon lät bruka under sitt säteri Täckhammar i Bärbo socken (Jönåker). Sedan detta gods efter hennes fränfälle ärvts av hennes systerdotter Christina Ulfsparré († 1684), vidtogo hon och hennes man, Gustaf Persson [Natt och dag] († 1688) anstalter för att vid Kvedby upprätta ett särskilt säteri. Utförandet svarade dock knappast mot ändamålet. Husen fingo betyg att vara »slätt byggda» och voro för övrigt ofullbordade ännu 1685, då säterifriheten indrogs. Ekonomibyggnaderna voro inga andra än den gamla bondgårdens, i vilken de bönder bodde, som arrenderade jorden för en årlig avgäld av 40 tunnor spannmål. Ehuru herrskapet här höll 24 kor, voro övriga kreatur arrendatorernas tillhörighet. Som rå- och rörshemman pretenderades ett halvt mantal Tomtsäter, vilket också antygades ligga på Kvedby mark. När förhållandena på ort och ställe ej medgävo rannsaktionskommissionen att godkänna Kvedby som säteri, hemställde ägarna att få åtnjuta ladugårdsfrihet under Täckhammar. Även detta avslogs dock med hänvisning till att avståndet mellan de båda egendomarna utgjorde en och en fjärdedels mil. Då salunda säteribygget visade sig skäligen förfelat, tyckas ägarna hava tröttnat på innehavet och avhänt sig godset, ty 1687 disponerades det-samma av Jöran Sperling († 1691) till ersättning åt kronan för oköpta räntor. Sedan emellertid reduktionsdeputerade kommit underfund med Kvedby livsarvingedonationsnatur, tillsades Sperling, att vederlaget borde utbytas mot annat frälse, och 1689 ⁷/₁₀ beslöts reduktion av Kvedby med 1683 års ränta. Denna resolution upphävdes dock 1690 ⁴/₁₀ (jfr 1691 ¹⁰/₁) på grund av ovannämnda privatbyten, genom vilka Kvedby ansågs hava fått frälse natur. Under tiden torde Sperlings köp hava gått tillbaka, ty på 1690talet innehades båda gårdarna i Kvedby av Carl Gustaf Creutz († 1728), som var gift med Sofia Chri-

stina [Natt och dag] († 1726) och således måg till de förutvarande ägarna. Ännu i slutet av perioden lydde hemmanen under Täckhammar.